

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2015.ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 8:

РЕВИЗИЈА И СИСТЕМИ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1) **Ревизорски докази се сматрају компетентним ако:**
 - a) Пружају поуздане информације
 - b) Пружају значајне и поуздане информације
 - c) Пружају довољно информација
 - d) Нити једно од наведеног

- 2) **Које од наведених карактеристика представљају карактеристике позитивне конфирмације:**
 - a) Информацију тражи ревизор
 - b) Одговор даје трећа независна страна
 - c) Конфирмацијом се тражи одговор само у случају неслагања с наведеним салдом или информацијом
 - d) Износ за конфирмирање може да буде неунешен

- 3) **Ревизор ће захтијевати од менаџмента давање писане изјаве да је менаџмент испунио своју обавезу припремања финансијских извјештаја у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања, да је ревизору пружио све релевантне информације и осигурао приступ како је договорено у увјетима ревизијског ангажмана и да су све трансакције евидентирание и исказане у финансијским извјештајима. Уколико менаџмент не да такву изјаву, ревизор ће:**
 - a) Дати позитивно мишљење са наглашавањем чињеница
 - b) Дати условно мишљење
 - c) Суздржати се од мишљења
 - d) Дати негативно мишљење

- 4) **Која је функција радне документације ревизора:**
 - a) Помоћ у планирању и обављању ревизије,
 - b) Помоћ у надзору и прегледу ревизије,
 - c) Представљање доказа о обављеној ревизије те подупиру ревизорово мишљење,
 - d) Све наведено.

- 5) **Појам интерног ревизора, као и све обавезе које из тога проистичу односе се на и произашли су из:**
 - a) Искључиво на сертификоване ревизоре и дио су правила о раду ИР
 - b) За све који пружају услуге интерне ревизије и дио су правила рада ИР
 - c) Све чланове професије, носиоце или кандидате за добивање стручног сертификата, а дио су етичког кодекса ИР

- d) Све чланове професије који пружају услуге интерне ревизије у оквиру дефиниције интерне ревизије, а у складу са етичким кодексом ИР
- 6) Распоред ресурса одјела ИР врши се у складу са:**
- a) У складу са цост –бенефит принципом
 - b) Са оперативним планом ИР
 - c) Са Стратешким планом ИР
 - d) Студијом ризика ИР периода
- 7) Стратешки план, Оперативни план и Годишњу студију ризика, на :**
- a) На приједлог Ревизорског одбора, одобрава, односно усваја Управни-Надзорни Одбор
 - b) На приједлог Управног-Надзорног одбора, одобрава, односно усваја Одбор за ревизију
 - c) На приједлог директора Одјела, одобрава, односно усваја Одбор за ревизију
 - d) На приједлог Управног-Надзорног Одбора, одобрава, односно усваја Скупштина
- 8) Модел ревизијског ризика се може примијенити на:**
- a) На нивоу финансијских извјештаја
 - b) На нивоу ангажмана ревизора
 - c) На нивоу сваког појединог елемента ревизијског ризика
 - d) на нивоу појединачних ставки
- 9) Плаћања извршена без одговарајућег одобрења, са аспекта елемената ревизијског ризика то је:**
- a) Инхерентни ризик
 - b) Контролни ризик
 - c) Ризик ревизије
 - d) Ризик неоткривања
- 10) Сумња се на настанак значајне погрешке на рачуну примљених мјеница, уз претпоставку да не постоји одговарајућа интерна контрола :**
- a) Инхерентни ризик
 - b) Контролни ризик
 - c) Ризик ревизије
 - d) Ризик неоткривања
- 11) Приликом вредновања интерних контрола ревизор користи сљедеће поступке:**
- a) Постизање разумијевања интерне контроле
 - b) Постизање разумијевања менаџмента,
 - c) Процјена контролног ризика,
 - d) Процјене инхерентног ризика,
 - e) Тестови контрола,
 - f) Поновна процјена контролног ризика
 - g) Одредјивање учинка процјене контролног ризика на доказне тестове
- 12) Основне врсте ревизије су:**
- a) Ревизија финансијских извјештаја
 - b) Државна ревизија
 - c) Ревизија учинка
 - d) Ревизија пословања

- e) Интерна ревизија
- f) Ревизија одговорности
- g) Ревизија усклађености са правилима и прописима

13) Етички принципи које сваки професионални рачуновођа мора да поштује су:

- a) Интегритет
- b) Субјективност
- c) Професионална оспособљеност и дужна пажња
- d) Повјерљивост
- e) Пристрасност
- f) Професионално понашање

14) Компоненте ревизорског ризика су:

- a) Ризик фирме
- b) Производни ризик
- c) Инхерентни ризик
- d) Економски ризик
- e) Конкурентски ризик
- f) Контролни ризик
- g) Детекциони ризик

15) За припрему и презентацију ревидираних финансијских извјештаја одговорност сноси:

- a) Партнер или директор ревизорске фирме која је вршила ревизију
- b) Управа предузећа
- c) Ревизор који је проводио ревизију
- d) Интерни ревизор

16) Ризик да је ревизор дао неодговарајуће мишљење о ФИ (на примјер, позитивно мишљење за ФИ који садрже значајне погрешне наводе) назива се:

- a) Ревизорски ризик
- b) Инхерентни ризик
- c) Контролни ризик
- d) Детекциони ризик

17) Модел стандардног поступка ревизије укључује четири фазе. Циљ фазе ИИИ (Тестирање и докази) је да се:

- a) Изврши тестирање доказа који подупиру интерну контролу и истинитост финансијских извјештаја
- b) Одреди количина и врста доказа која је потребна да се да ревизорско увјерење да нема значајних погрешних навода финансијских извјештаја
- c) Припреми ревизорски извјештај
- d) Процијени биографија клијента и разлози ревизије

18) Фактори који се испољавају у контролном окружењу су:

- a) Функције управног одбора и његових комисија
- b) Едукованост менаџмента
- c) Филозофија и стил рада управе
- d) Оптималан број запослених код клијента
- e) Организациона структура предузећа и методе додјеле овлашћења и одговорности

- f) Контролни систем управе, укључујући функције интерне ревизије, кадровску политику и раздвајање дужности
- g) Опште економско стање у земљи

19) Негативно мишљење се издаје када је:

- a) Ефекат неусклађености прелази фер и коректну примјену
- b) Ефекат неусклађености толико значајан или свеобухватан за финансијске извјештаје да ревизор мора закључити да резерва изражена у његовом извјештају није довољна да открије погрешну или непотпуну природу финансијског извјештаја
- c) Ефекат неусклађености толико значајан за финансијске извјештаје који не пружају фер и коректне информације инвеститорима и акционарима за доношење поузданих одлука

20) Захтјев за потврду потраживања из пословних односа:

- a) Мора искључиво имати позитивну форму
- b) Сачињава и шаље клијент ревизије по налогу ревизора
- c) Шаље ревизор уз напомену да дужник одговор достави директно ревизору
- d) Шаље ревизор уз напомену да дужник одговор може доставити или клијенту ревизије или директно ревизору
- e) Садржи овлашћење дужнику да објелодани све неопходне информације ревизору
- f) Ако се и након опомене не добије одговор на позитивну потврду, ревизор треба примијенити алтернативне поступке или ставку третирати као грешку

II - ЗАДАЦИ

1. Ревизор врши ревизију финансијских извјештаја за 2013. код друштва Х. Друштво је исказало слиједећи биланс стања

ОПИС	2013.	2012
Некретнине, постројења, опрема	1.500.000	1.200.000
Залихе	80.000	100.000
Потраживања	2.500.000	2.000.000
Новчана средства	500.000	700.000
АКТИВА	4.580.000	4.000.000
Краткорочне обавезе	2.400.000	1.800.000
Дугорочне обавезе	1.500.000	1.600.000
Капитал	680.000	600.000
ПАСИВА	4.580.000	4.000.000

Друштво је остварило укупан приход у 2013. Години у износу од 6.500.000 КМ. Ревизор је поставио значајност на 2 % од прихода или имовине, зависно шта је веће.

Током ревизије је установљено слједеће:

Забилјешка 1

Пошто је ангажман уговорен током 2014. Године, ревизор није присуствовао попису залиха, нити је могао се додатним радњама увјерити у тачност исказаних залиха.

Забилјешка 2

Установљено је да је друштво ангажовало посебног процјенитеља да изврши процјену надокнадиве вриједности некретнина, постројења и опреме (НПО) и да је он утврдио да та вриједност износи 1.400.000 КМ. из извјештаја је видљиво да је поступак процјене проведен крајем 2013. године а и релевантни подаци за процјену су из те године, али да извјештај о процјени носи датум 15. јануар 2014. године. Образложење управе је да због тог датума процјена није кориштена за потребе састављања годишњег финансијског извјештаја за 2013. Ревизор је даље установио да до 15. јануара није било значајнијих промјена у битним подацима кориштеним за процјену.

Забилјешка 3

Ревизијом НПО установљено је да је одређена опрема продата почетком 2013. године лизинг кући и одмах узета од ње у финансијски њам на период од четири године. Друштво је од продаје опреме остварило добит од 300.000 КМ (као разлику између продајне цијене и неамортизоване вриједности опреме. Међутим друштво није одмах признало сву добит (300.000 КМ) као приход, него смо 25% тог износа, а остатак приказало као разграничени приход.

Забилјешка 4

Ревизор на крају процеса ревизије није добио од управе писану изјаву да је управа испунила своју обавезу припремања финансијских извјештаја у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања како је договорено у ревизијском ангажману, да је одговорна за осмишљавање и provedбу интерних контрола, та да је ревизору пружила све релевантне информације и осигурала приступ како је договорено у увјетима ревизијског ангажмана, те су све трансакције евидентирание и исказане у финансијским извјештајима. Образложење управе је да је потписивањем финансијских извјештаја индиректно дала и изјаве које се од ње траже.

Потребно је:

- a) За сваку од појединачних забиљешки, апстрахујући све остале, саставити образложење ревизора и одредити коју бисте врсту мишљења дали (позитивно, с резервом, итд.) Није потребно писати само мишљење.
- b) За све забиљешке као цјелину, саставити образложење ревизора и одредити само једно синтетизовано закључно мишљење. Није потребно писати само мишљење.

РЈЕШЕЊЕ:

ПОДА

За забиљешку 1: Утврђена је значајност у износу од 130.000 КМ (приходи од 6.500.000 x 2%). Укупан износ залиха на почетку периода је 100.000, на крају периода износи 80.000, што је испод прага значајности, те се за ову ставку може дати позитивно мишљење **(5 бодова)**

За забиљешку 2: Ревизор сматра да је за кориштење извјештаја о процјени битно из којег периода потичу подаци који су кориштени за процјену и у ком је периоду процјена вршена, а то је у овом случају 2013. година. Такође је установљено да није било значајнијих измјена битних података за процјену у том кратком периоду од 15 дана. Даље, иако извјештај носи датум 15. јануар 2014., може се као такав посматрати чак и као догађај након датума извјештавања који захтијева усклађивање књиговодствене вриједности НПО, према МРС 10, те ја податке из процјене требало користити за састављање финансијских извјештаја за 2013. годину. Сходно том зкључку, НПО су прецијењена за 100.000 КМ (1.500.000 – 1.400.000). Пошто је износ погрешног приказивања (100.000) мањи од прага значајности (130.000) за ову ставку се може дати позитивно мишљење. **(5 бодова)**

За забиљешку 3: Друштво је правилно поступило у овом случају и трансакцију приказало као трансакцију продаје и повратног најма, у ком случају добит од продаје треба разграничити на период трајања најма – у овом примјеру на 4 године, односно за прву годину (2013) приказати једну четвртину (25%) добити као приход. За ову ставку се може дати позитивно мишљење. **(5 бодова)**

За забиљешку 4: Према тачки 20. МревС 580 Писане изјаве ревизор ће се суздржати од мишљења уколико управа не достави писане изјаве које су наведене у тачкама 10. и 11. Овог МревС-а, а то су:

- a) Да је управа испунила своју обавезу припремања финансијских извјештаја у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања, укључујући, гдје је релевантно, за њихову фер презентацију, како је наведено у увјетима ревизијског ангажмана
- b) Да је ревизору пружила све релевантне информације и осигурала приступ како је договорено у увјетима ревизијског ангажмана,
- c) Да су све трансакције евидентирание и исказане у финансијским извјештајима.

Дакле, пошто управа није доставила тражену писмену изјаву, ревизор се суздржава од мишљења. **(5 бодова)**

Напомена: није потребно наводити који МревС и која тачка и цитирати их, него само дати образложење да је у забиљешци наведена изјава изјава неопходна према Међународним

ревизијским стандардима и да њено недавање повлачи ревизорово суздржавање од мишљења.

ПОД Б)

Дакле, пошто управа није доставила тражену писмену изјаву, у синтетизованом закључном мишљењу ревизор се суздржава од мишљења. (10 бодова)

2. МСР 500 Ревизијски Доказ захтијева да "ревизор треба обезбиједити довољно одговарајући ревизијски доказ како би могао донијети разумне закључке на којима заснива ревизорско мишљење". Дио који објашњава МСР 500 наводи пет процедура за прибављање ревизијских доказа. МСР 500 такође нуди смјернице за процјену поузданости ревизијских доказа.

Ваш задатак је да:

- (a) Наведите и опишите процедуре за обезбјеђење ревизијских доказа. (8 поена)
- (b) За сваку од процедура опишите један тест ревизије кориштењем те процедуре за прибављање доказа о билансу постројења и опреме укључујући повезана салда акумулиране амортизације и задужења добити и губитка. (8 поена)
- (c) За сваку од процедура образложите разматрања која су утицала на вашу оцјену о поузданости доказа и са одговарајућим повезивањем са тестом описаним у вашем одговору под (б). (14 поена)

Укупно (30 поена)

Рјешење:

(a) Процедуре за обезбјеђивање доказа ревизије

i. Инспекција	Прегледавање књижења, докумената и средстава,
ii. Посматрање	Гледање других изведби процедура (посебно тамо гдје не постоји траг ревизије, на примјер попис залиха),
iii. Упитник/
Потврда	Тражење информације или знања од неког у оквиру организације која се ревидира, Одговор на упит ради потврђивања износа на рачунима,
iv. Рачунање	Провјера аритметичке тачности калкулација која подржава износе на рачунима,
v. Аналитичке процедуре	Анализа односа између података (или финансијских или не-финансијских).

(b) Тестови ревизије

- i. Физичко верификовање узорка средстава да се осигура да су средства у употреби иста као средства у књигама. (верификовање додатка уз набавну фактуру је такође примјер инспекције).
- ii. Посматрање контрола процесуирања фактура везано за набавку не-текућих средстава. (Посматрање чланова особља клијента како врши инспекцију средстава је други примјер посматрања).
- iii. Испитивање финансијског директора или директора набавке да ли постоје неке уговорене капиталне обавезе на крају године.
Тражење потврда о броју возила које изнајмљује компанија.

iv. Провјера калкулација годишњег амортизационог трошка.

Укупни амортизациони трошак може бити ревидиран аналитичким прегледом, да би се видјело да ли узимајући позната кретања на рачуну, износи изгледају разумно у поређењу са прошлом годином.

(c) Поузданост доказа

i. Физичка верификација је тест **направљен од стране ревизора** тако да ово значи да је **поузданији него доказ пружен од стране клијента**.

Поузданост ће зависити од квалитета информација које ревизор очекује од било кога.

Ако он узме узорак из регистра не-текућих средстава који само описује средство са мало детаља, он ће се ослањати до одређене мјере на презентацију менаџмента да он врши инспекцију правог средства. У том случају, он може зажељети да покуша поткријепити доказ са другим процедурама да би их учинио поузданијим.

Ако ради из детаљног регистра који памти ствари такве као серијске бројеве, он се неће ослањати у истој мјери на презентацију и доказ ће бити довољан.

ii. **Поузданост теста посматрања ослања се на то да ли је особље које је било посматрано било упозорено да ће бити посматрано** и да ли је чињеница да су због тога што су били посматрани, имала утицаја на посао. Ревизор мора просудити о ове двије ствари.

iii. На овом нивоу, када је ревизор видио **презентацију менаџмента**, он треба да је **поткријепи** са другим доказима јер је доказ генериран од стране ревизора поузданији него доказ клијента.

Он може прегледати нарудџбе за набавку око краја године или прегледати записнике борда ради поткријепљивања.

Поузданост примљеног доказа од треће стране ће зависити од тога да ли су писани или усмени и од независности треће стране. **Потврде од треће стране** компаније за изнајмљивање су изузетно **поуздане ако се добију у писменој форми**.

iv. Доказ који резултира из поновног обрачуна амортизације би требао бити **генериран од стране ревизора** и биће **високо поуздан доказ**.

v. Аналитичке процедуре на овом нивоу имају доказ који их суштински раздваја од другог посла уређеног у том подручју. **Аналитичке процедуре су опште поуздане**, али су ограничене способношћу ревизора да утврди разумност. Ако резултати не изгледају разумно, даљњи рад треба да буде урађен да објасни зашто аналитичке процедуре указују на проблеме.